

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O GRADU ŽIVINICE**

Sarajevo, juli 2018. godine

PRIJEDLOG

ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Kako se radi o Zakonu koji nije složen i obiman predlažemo da se isti u skladu sa članom 172. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07 i 2/08) i članom 164. Poslovnika Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03 i 21/09), razmatra po **skraćenom postupku**.

ZAKON O GRADU ŽIVINICE

Član 1. Predmet Zakona

U skladu sa uslovima iz člana 5. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) ovim zakonom se uspostavlja Grad Živinice, određuje njegova teritorija, propisuje svojstvo, organi, način izbora gradskog vijeća i gradonačelnika, uređuje donošenje privremene statutarne odluke, donošenje statuta, raspisivanje izbora i druga pitanja od značaja za primjenu ovog zakona.

Član 2. Teritorija

Teritoriju Grada Živinice čine sva naseljena mjesta, koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Živinice na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 3. Svojstvo

Grad Živinice je jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravnog lica.

Član 4. Samoupravni organi

- (1) Samoupravni organi Grada Živinice su gradsko vijeće i gradonačelnik.
- (2) Samoupravni organi Grada Živinice poslove iz svoje nadležnosti vrše u skladu sa ustavom, zakonom i Statutom Grada.
- (3) Mandat vijećnika gradskog vijeća i gradonačelnika je četiri godine.

Član 5. Gradsko vijeće

- (1) Organ odlučivanja Grada Živinice je Gradsko vijeće.
- (2) Broj članova Gradskog vijeća određuje se Statutom Grada u skladu sa zakonom.
- (3) Gradsko vijeće Grada Živinice bira se demokratskim putem na neposrednim i tajnim izborima na području cijelog grada.

Član 6. Gradonačelnik

(1) Izvršni organ Grada Živinice je gradonačelnik.

(2) Gradonačelnik Grada Živinice bira se u skladu sa Zakonom o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/08).

Član 7. Statut

(1) Grad Živinice ima Statut.

(2) Statutom Grada Živinice propisuje se i uređuje samoupravni djelokrug Grada, njegova obilježja, sjedište, javna priznanja, organizacija, ovlaštenja i način rada njegovih organa, međusobni odnosi gradskog vijeća i gradonačelnika, oblici neposrednog odlučivanja građana, saradnja sa drugim jedinicama lokalne samouprave i druga pitanja od značaja za Grad.

(3) Statut Grada Živinice mora biti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavom Tuzlanskog kantona i federalnim i kantonalnim zakonodavstvom.

(4) Statut Grada Živinice priprema i usvaja Gradsko vijeće dvotrećinskom većinom vijećnika Gradskog vijeća.

Član 8. Pravno sljedništvo

(1) Grad Živinice je pravni sljednik Općine Živinice i ima zakonom određene nadležnosti Grada i preuzima nadležnosti, prava, obaveze i imovinu općine čiji je pravni sljednik.

(2) Vijećnici Općinskog vijeća Živinice i načelnik Općine Živinice, izabrani na Općinskim izborima održanim 02. oktobra 2016. godine, stupanjem na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom kao vijećnici Gradskog vijeća i gradonačelnik Grada Živinice.

(3) Općinski organi uprave i upravne organizacije, stručne i druge službe i drugi općinski organi, stupanjem na snagu ovog zakona nastavljaju sa radom kao organi i službe Grada Živinice.

(4) Javna preduzeća i javne ustanove, čiji je osnivač općina, nastavljaju sa radom kao Javna preduzeća i ustanove Grada Živinice.

Član 9.
Privremena statutarna odluka

Vijećnici izabrani na Općinskim izborima za Općinu Živinice održanim 2016. godine donijet će Privremenu statutarnu odluku Grada Živinice u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

Član 10.
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O GRADU ŽIVINICE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je sadržan u odredbi člana IV. A. 5. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine gdje je propisano da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi zakone o obavljanju dužnosti u federalnoj vlasti i u odredbi člana 5. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) gdje je propisano da se grad, osim ustavom, uspostavlja federalnim zakonom, na osnovu sporazuma o udruživanju dviju ili više općina odnosno odluke Općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stava 1. ovog člana, a koja ima najmanje 30.000 stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika. Takođe, stavom 3. istog člana je propisano da grad u smislu ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uslova iz stava 2. ovog zakona. Budući da je Općinsko vijeće Općine Živinice usvojilo Odluku o proglašenju grada Živinice broj: 10-05-5692/2017 od 21.09.2017. godine, to su bili ispunjeni svi uslovi za izradu ovog zakona.

Napominjemo da je članom VI A.1. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koji je dodan Amandmanom XVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 13/97) utvrđeno:

„VII GRADSKE VLASTI

Član 1.

Za područje dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa federalnim zakonom.“

Iz navedenog člana Ustava Federacije Bosne i Hercegovine vidljivo je da je Ustav izrazom „formira se“ propisao obavezu formiranja grada za područja dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana i predstavlja imperativnu normu, s tim da je ustavotvorac dalje propisao da se grad formira u skladu sa federalnim zakonom.

Federalni zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06 i 51/09), propisao je u članu 5. sljedeće:

„Član 5.

Grad je jedinica lokalne samouprave koja predstavlja urbanu, infrastrukturnu cjelinu povezanu svakodnevnim potrebama stanovništva.

Grad se, osim ustavom, uspostavlja federalnim zakonom na osnovu sporazuma o udruživanju dviju ili više općina, odnosno odluke Općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stava 1. ovog člana, a koja ima najmanje 30.000 stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika.

Grad u smislu ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uslova iz stava 2. ovog člana.

Izuzetno od uslova iz st. 1. i 2. ovog člana, gradom se može proglasiti općina od posebnog historijskog i kulturnog značaja.“

Prema stavu 3. grad, u smislu ovog zakona predstavlja i općinu u kojoj je sjedište kantona bez obzira na ispunjavanje uslova/kriterija iz stava 2. ovog člana. Općina Živinice samim tim ispunjava neophodne uslove za proglašenje gradom. Osim toga, u zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika.

Iz navedenih odredaba Ustava i Zakona slijedi zaključak da Ustav propisuje imperativnu normu za formiranje grada u određenim situacijama, ali ne zabranjuje formiranje grada u bilo kojoj situaciji, nego je to ostavljeno zakonodavcu da uredi federalnim zakonom.

Zakonodavac je, polazeći od tog ustavnog ovlaštenja Zakonom o principima lokalne samouprave predvidio mogućnost formiranja grada i na području jedne općine, na osnovu odluke općinskog vijeća uz ispunjavanje određenih uslova (da je općina urbana infrastrukturna cjelina povezana svakodnevnim potrebama građana) i da ima najmanje 30.000 stanovnika od čega u gradskom centru živi 10.000 stanovnika.

Osim toga utvrđeno je da se gradom može proglasiti općina od posebnog historijskog i kulturnog značaja, što svakako Općina Živinice jeste, te se na osnovu toga u smislu Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine smatra gradom.

II. - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

U skladu sa procedurom, donesena je Odluka o proglašenju Općine Živinice gradom broj: 10-05-5692/2017 od 21.09.2017. godine.

Odluka predstavlja prvi korak u proceduri uspostave Grada Živinice i na osnovu nje se treba donijeti Federalni zakon kojim će biti uspostavljen grad.

Općina Živinice se nalazi na sjeveroistoku BiH, administrativno pripada Tuzlanskom kantonu i Federaciji BiH.

Veličina općine je oko 300 km², broj stanovnika prema rezultatima popisa iz 2013. godine je 57.765 stanovnika.

Prema procjenama broj stanovnika koji živi u urbanom području iznosi oko 30.000. Područje Živinica datira iz vremena bosanske kraljevine, kada je pripadalo oblasti Gostilj, Dramešin i Soli, kao samostalnim političkim jedinicama, koje su vremenom gubile te atribute do dolaska Turaka u Bosnu. Pod turskom upravom, nahije (skupine naselja) današnje teritorije živiničke općine pripadaju srebreničkom pa zvrničkom kadiluku, odnosno poslije osnovnom zvrničkom sandžaku.

Naselje Živnice kao urbana lokacija nastalo je vjerovatno u 18. vijeku, dok su okolna seoska naselja znatno ranijeg nastanka o čemu svjedoči sačuvano kulturno-historijsko naslijeđe u obliku nadgrobnih spomenika-stećaka, gradina, vjerskih objekata isl.

Prvi zapisi sa stećaka potiču iz prve polovine 16. vijeka, kada su i podizani kao nadgrobnih spomenici Bogumila. Njima su bogati naročito istočni i južni dijelovi živiničke teritorije gdje je evidentirano 25 nekropola stećaka i desetak „samaca“, koji pouzdano svjedoče o kontinuitetu naseljavanja ovog područja od starog doba. Danas je sačuvano oko 250 stećaka među kojima se posebno ističu oni u nekropoli „Vrpolje“ i „Trijebnik“ u Đurđeviku, „Carska bašča“ u Šehićima i usamljeni sarkofag u Musićima.

Od arheoloških spomenika ovdje su prisutna srednjovjekovna utvrđenja ili, kako ih narod naziva, „gradine“, koje još nisu dovoljno istražene, i to: Gradina u Nevrenči, „Grad Jasičak“ iznad Bašigovaca, Džebarska gradina i „Grad Čaršija“ iznad Gornje Višće. Po svom lokacijskom razmještaju kao da čine granični pojas prema sjeveru, odnosno odbrambenu liniju od vjekovnih upada Mađara, Austrijanaca i drugih. Ispod gradine u selu Džebari i danas egzistira najstarija džamija u TK, podignuta u prvoj polovini 16. vijeka na mjestu koje je predstavljalo značajnu stanicu karavanskog puta Tuzla-Kladanj-Olovo-Sarajevo. Osnovna zanimanja tadašnjeg stanovništva bili su poljoprivreda i stočarstvo. Dolaskom Austro-ugarske monarhije u Bosnu (1878. godine) mijenjaju se društvene i ekonomske prilike u ovim krajevima. Poljoprivredni i šumarski resursi pripremaju se za industrijsku eksploataciju, grade se saobraćajnice i industrijski pogoni. Od tog perioda datira i današnje preduzeće za preradu drveta „Konjuh“, koje je već obilježilo 114 godina svog postojanja. Karakteristično je da je živiničko područje dobilo prvi moderni zemljišni katastar. Historijski gledano, poljoprivreda je bila najzastupljenije zanimanje živiničkog stanovništva, ali je moderno doba zapostavilo njen razvoj i deagrariziralo dotadašnje vlasnike zemlje. Naime, osnovni prirodni resursi kojima raspolaže područje općine Živnice i na kojima je baziran njen dugogodišnji razvoj jesu poljoprivredno zemljište, ležišta uglja, šume, mineralne sirovine, itd.

III. - OBRAZLOŽENJE PRAVNIH RJEŠENJA

Odredbom člana 1. propisan je predmet Zakona.

Odredbom člana 2. je propisano da se Grad Živnice sastoji od naseljenih mjesta koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Živnice na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Odredbama čl. 3., 4. i 5. je propisano da je grad Živnice jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravnog lica, da su samoupravni organi Grada Živnice gradsko vijeće i gradonačelnik i propisan njihov izbor i druga pitanja.

Odredbom člana 6. je propisano da Grad ima Statut te ostala pitanja koja se rješavaju statutom.

Odredbom člana 7. je propisano da je Grad Živinice pravni sljednik Općine Živinice.

Odredbama čl. 8. se reguliše pravno sljedništvo Grada Živinice u odnosu na Općinu Živinice. Ova odredba je neophodna kako bi se obezbijedio kontinuitet izvršavanja nadležnosti vijeća, načelnika i organa uprave.

Odredbom člana 9. je propisano da će općinski vijećnici Općine Živinice, izabrani na Općinskim izborima za Općinu Živinice održanim 2016. godine, donijeti Privremenu statutarnu odluku grada Živinice u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

IV. - SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti sredstva iz Budžeta Federacije BiH.

XXX

Federalno ministarstvo pravde je na zakon dobilo Mišljenje Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije broj: 02-02/1-02-616/18 od 05.07.2018. godine, u kojem je navedeno da na dostavljeni tekst Zakona nemaju primjedbi.

Isto tako pribavljeno je i mišljenje Federalnog ministarstva finansija – financija broj: 06-14-3-4353/18 od 09.07.2018. godine u kojem je navedeno da u okviru svoje nadležnosti, a prema Poslovniku o radu Vlade Federacije BiH, Federalno ministarstvo finansija nema primjedbi na tekst Zakona.